

vare fri for disse Afgifter, end de udenbys Boende, kan det dog ikke beskrives, at det er uheldigt, at der hviler en saadan Byrde paa Torderne, der ikke udredes af indenbys Boende, men kun af udenbys Boende, der, som anført, kan stige til 1 Rd. Byg pr. Rd. Land. Det kan dog kun bidrage til at lægge et Tryk paa den frie Afhændelse i Handel og Wandel af disse Sorder. Dertil kommer ogsaa den Omstændighed, at der er mange, som have kjøbt disse Sorder uden at de have vidst, at der hvilede saadanne Byrder paa dem. Jeg kan f. Ex. anføre, at i Roskilde har Kommunalbestyrelsen ikke opkrævet disse Afgifter før 1865. Da gik det pludselig op for Kommunalbestyrelsen i Roskilde, at de havde en saadan Ret ifølge Forordningen 18de Oktober 1811 til at faae saadanne Afgifter af de Sorder, der hørte til Byen, og det var ikke til liden Overraskelse for Beboerne af Roskilde Markt og Omegn, der havde kjøbt Sorderne, uden at der i Skjødet havde været nogen- som helst Retssikkerhed, at de en skøn Dag fik at vide, at de i Genhold til Forordningen af 1811 ikke blot for Fremtiden skulde udrede de Afgifter, Forordningen bestemmer, men at Kommunalbestyrelsen endog ogsaa troede sig berettiget til at opkræve alle Afgifterne lige fra Maret 1811. Det gav Anledning til mange Stridigheder, som dog endte med, at der ikke skulde svares Afgift for det tilbagelagte Tidrum, men at der kun blev paalagt dem at svare Afgift for Fremtiden. I Bogen f. Ex. har man heller ikke opkrævet Afgifterne i lange Tider, nemlig ikke før end 1839, og Mange ere derfor komne i Besiddelse af disse Eiendomme, uden at det har været dem klart, og uden at de have vidst, at der hvilede noget som helst Baand derpaa og uden at der har været anført i deres Afkomstdokumenter Noget som helst derom. Det kan ogsaa bidrage til at gjøre Forholdet trykkende og uheldigt for mange af de Beboere, der ere komne i Besiddelse af disse Eiendomme. Jeg vil derfor meget anmode den høitærede Minister om, hvis Forholdet ikke kan ordnes ad Mindelighedens Veie, at tage Initiativet til Forslag om Aflysning. Jeg tror, som jeg alt har anført, at man iøvrigt er gaaet den Veie ved Lovgivningen at søge at frigjøre Torderne saavidt muligt allevegne fra saadanne Afgifter in natura.

Da ikke Flere ønskede at udtale sig, blev Forespørgselen sluttet.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Forespørgsel af Folkethingsmanden for Randers Amts 3die Valgkreds (S. Andersen) m. Fl. til Indenrigsministeren angaaende Havneforholdene paa Nordvestkysten af Sjælland.

(Forespørgselen findes i Tidenden Sp. 2735).

Ordføreren for Forespørgerne

(Suel): Paa de øvrige Forespørgeres og egne Begne skal jeg have den Ære nærmere at motivere den foreliggende Forespørgsel. Det er en Sag af meget vigtig og indgribende Betydning, hvorpaa jeg her skal tillade mig at henlede det høie Things og den høie Regjerings Opmærksomhed. Den er af Vigtighed ikke blot for de paa-gældende Egne, hvor Havnene ville være at anlægge, men den er ogsaa af stor Betydning for det hele Land, idet slige Foretagender ville være istand til at bringe Nationalformuen op til en langt større Høide, end den hidtil har naaet. Vi have ikke faalebes som mange andre Lande og navnlig som vore Nabolande, Sverrig og Norge, store Skove eller Bjerge, der ere rige paa ædle Metaller. Den eneste Ressource, vi have, er vor frugtbare Jordbund, og det Overflud, som denne Jordbunds Dyrkning afgiver, udgjør Nationalformuen, det udgjør Landets aarlige Indtægt. For at bringe denne Indtægt op til en saa stor Høide som muligt, er det dels nødvendigt, at vi frembringe mange Produkter og søge at forædle disse, saa at de kunne udholde Konkurrencen paa Verdensmarkedet, men dels er det ogsaa nødvendigt at sørge for, at det Overflud, vi have, kan blive affat paa den hensigtsmæssigste Maade og blive bragt til de Steder, hvor vore Markeder findes, saa billigt og hurtigt, som ske kan. Vore Markeder ere Landene paa begge Sider af Nordbøen, det er Norge, Skotland, England og Nordtyskland. Det er de Steder, hvor vi affatte Overfludet af vore Produkter. Nu er det faalebes, at de Sorder, som ligge nærmest ved Udførsningsstederne, ere mest søgte af Eiendomsjøberne, og de staa i en høiere Pris end andre. Sorder paa Østkysten af Sjælland, hvor der findes mange Udførsningssteder, ere i langt høiere Pris end Sorder af tilsvarende Godhed i den vestlige Del af Sjælland, og der ligge dog mange af vore bedste Sorder. Jeg behøver blot at nævne Salling, Thy, Mors og en stor Del af Vendsyssel, der findes mange af Landets mest produktive Sorder, og det er oven i Kjøbet faalebes, at disse Sorder i lige Afstand ligge nærmere ved Markederne end Østkysten, men deres Produkter kunne ikke komme lige ud til det Hav, over hvilket de skulle bringes, de maa gaa en Omvei for at komme til Østkysten, og saa gaa de derfra den besværlige Reise Stagen rundt, for at blive bragt til Markederne. Dels tager dette en længere Tid, hvorved Varerne udsættes for at forringes, dels er det mere besværligt, end den direkte Udførsning ved selve Bøstehavet vil være. Det er derfor klart, at en stor Mængde af disse Sorder paa engang vilde opnaa en større Værdi, end de for Tiden have, isald Udførsningen var lettere, isald der var Havne i Nærheden, hvortil Produkterne kunde bringes, og hvorfra de hurtigt kunde gaa over Nordbøen. Regne vi, at Sjælland har 170,000 Akr. Part-